

Czas na geografię

Zakres podstawowy

WYMAGANIA EDUKACYJNE NA STOPNIE SZKOLNE

Autor: Ewa Wilczyńska

© Copyright by Nowa Era Sp. z o.o. 2015, wcześniej wydawany przez Wydawnictwo Szkolne PWN

WYMAGANIA EDUKACYJNE NA STOPNIE SZKOLNE

(propozycja kryteriów wymagań na poszczególne oceny)

I KLASA (szkoła ponadgimnazjalna)

Świat w czasie przemian			
dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry
Uczeń:			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zna miary rozwoju społeczno-gospodarczego ▪ zna podział świata na kraje wysoko, średnio i słabo rozwinięte gospodarczo ze względu na wskaźnik HDI ▪ potrafi wymienić przyczyny dysproporcji w rozwoju społeczno-gospodarczym świata ▪ zna i rozumie pojęcie globalizacji ▪ wymienia płaszczyzny globalizacji ▪ wie, na czym polega zjawisko „makdonaldyzacji” ▪ zna przyczyny współpracy międzynarodowej ▪ zna agendy ONZ: FAO, ILO, UNESCO, WHO, UNICEF 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ potrafi podzielić miary rozwoju społeczno-gospodarczego i scharakteryzować ich przydatność ▪ zna wskaźnik HDI ▪ potrafi wymienić kraje o najniższym i najwyższym PKB na 1 mieszkańca ▪ potrafi omówić przyczyny narastania dysproporcji między bogatymi a biednymi regionami ▪ potrafi omówić podstawowe uwarunkowania procesu globalizacji ▪ potrafi scharakteryzować dwie płaszczyzny globalizacji, ▪ zna i rozumie pojęcie wskaźnik globalizacji ▪ potrafi wymienić i wskazać na 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ potrafi wskazać kraje o najwyższym i najniższym HDI na świecie ▪ potrafi ocenić przydatność miar rozwoju społeczno-gospodarczego ▪ potrafi wyjaśnić nieadekwatność podziału świata na bogatą Północ i biedne Południe ▪ potrafi podać przyczyny dynamicznego rozwoju krajów położonych nad Zatoką Perską, państw Azji Południowej i Południowo-Wschodniej oraz Ameryki Południowej ▪ potrafi uzasadnić wielopłaszczyznowość procesu globalizacji ▪ zna największe 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ na podstawie wielkości mierników i wskaźników potrafi zaklasyfikować państwo do grupy krajów bardzo wysoko, wysoko, średnio i słabo rozwiniętych ▪ potrafi wymienić i wskazać na mapie 10 najbogatszych państw świata, ▪ potrafi zanalizować mapę szczęścia i wyjaśnić zaobserwowane różnice ▪ potrafi ocenić zależność między zaawansowaniem procesu globalizacji a poziomem rozwoju społeczno-gospodarczego państw ▪ zna przykłady działań podjętych w celu niesienia pomocy biednym regionom

<ul style="list-style-type: none"> ▪ zna organizacje: ONZ, OECD, OPEC, UE, NAFTA ▪ potrafi wskazać na mapie państwa należące do grupy G8 ▪ zna cele działania euroregionów ▪ potrafi wymienić cechy państwa ▪ zna przyczyny zmian na mapie politycznej ▪ wie, na czym polega dekolonizacja ▪ zna najważniejsze przemiany polityczne w Europie i Azji po roku 1989 i potrafi wskazać na mapie Europy kraje, które powstały po tym roku ▪ potrafi wymienić kilka terytoriów zależnych 	<p>mapie przykłady państw najbardziej i najmniej zglobalizowanych</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ potrafi opisać przykłady negatywnych i pozytywnych konsekwencji globalizacji ▪ potrafi scharakteryzować najważniejsze przyczyny pogłębiania się międzynarodowej współpracy ▪ potrafi wymienić cele i zasady działania ONZ ▪ zna przykłady organizacji pozarządowych i cele ich działania ▪ potrafi wymienić skład grupy G20 oraz dokonać charakterystyki grup G8 i G20 ▪ zna organizacje: Unię Narodów Południowoamerykańskich, ASEAN, Unię Afrykańską ▪ potrafi wskazać konsekwencje zmian na politycznej mapie Europy i Azji 	<p>przedsiębiorstwa, firmy i koncerny na świecie</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ potrafi ocenić rolę organizacji międzynarodowych w procesach integracji oraz zapobieganiu i łagodzeniu konfliktów ▪ potrafi wskazać przykłady państw, które uzyskały niepodległość w wyniku dekolonizacji 	<p>świata</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ potrafi wskazać przykłady państw powstałych współcześnie w wyniku secesji ▪ potrafi wyjaśnić, dlaczego dążenia niepodległościowe grup narodowościowych są zagrożeniem dla istnienia państw
Współczesne problemy demograficzne i społeczne			
dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry
Uczeń:			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zna i rozumie pojęcia: 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zna i stosuje pojęcia: 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zna i rozumie pojęcia: 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ potrafi na podstawie

<p>eksplozja (bomba) demograficzna, przyrost naturalny, ekumena, anekumena, subekumena, bariera osadnicza, telepraca, bezrobocie, migracja, urbanizacja, aglomeracja, megalopolis</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ potrafi wymienić fazy rozwoju demograficznego ▪ zna przyczyny wzrostu liczby ludności świata ▪ potrafi wymienić główne fazy przejścia epidemiologicznego ▪ potrafi wskazać na mapie obszary o największym i najmniejszym zaludnieniu ▪ potrafi wymienić przyczyny dużej koncentracji ludności ▪ potrafi wymienić bariery osadnicze ▪ potrafi wymienić sektory działalności gospodarczej ▪ zna przyczyny bezrobocia w krajach wysoko i słabo rozwiniętych ▪ wymienia przyczyny migracji ▪ potrafi wskazać na mapie 	<p>współczynnik przyrostu naturalnego, ludność zawodowo czynna i zawodowo bierna, współczynnik bezrobocia, imigracja, emigracja, saldo migracji, krąg kulturowy, wskaźnik urbanizacji, megalopolis, deglomeracja</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ potrafi scharakteryzować fazy rozwoju demograficznego ▪ potrafi wymienić konsekwencje wysokiego i niskiego przyrostu naturalnego ▪ potrafi wskazać na mapie obszary o dużym i niskim przyroście naturalnym ▪ potrafi opisać fazy przejścia epidemiologicznego ▪ potrafi wymienić cechy rozmieszczenia ludności na świecie ▪ potrafi wyjaśnić przyczyny dużej koncentracji ludności ▪ potrafi scharakteryzować zmiany struktury zawodowej wraz z poziomem rozwoju gospodarczego (na podstawie 	<p>coworking, migracje wahadłowe, repatriacja, reemigracja, współczynnik salda migracji, gęstość zaludnienia</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ potrafi wyjaśnić różnice we wzroście zaludnienia na różnych kontynentach ▪ potrafi ocenić fazy rozwoju demograficznego ▪ potrafi scharakteryzować czynniki kształtujące liczbę urodzeń i zgonów ▪ umie wyjaśnić przyczyny małej i dużej koncentracji ludności wybranych obszarów ▪ potrafi scharakteryzować zmiany w środowisku geograficznym wywołane wzrostem gęstości zaludnienia ▪ potrafi wymienić skutki bezrobocia ▪ potrafi obliczyć współczynnik salda migracji ▪ potrafi ocenić rolę imigrantów w rozwoju społeczno-gospodarczym państw Europy Zachodniej 	<p>wybranych wskaźników demograficznych podać fazę rozwoju demograficznego wybranego państwa</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ potrafi wymienić prawidłowości dotyczące powiększania się liczby ludności świata ▪ potrafi ocenić politykę demograficzną wybranych państw (np. Chin, Szwecji, Francji, Polski) ▪ potrafi ocenić skutki starzenia się społeczeństwa ▪ umie określić tendencje zmian przyrostu naturalnego w przyszłości ▪ potrafi obliczyć gęstość zaludnienia na podstawie danych statystycznych ▪ potrafi wyjaśnić przyczyny wzrostu zatrudnienia w usługach wraz z rozwojem społeczno-gospodarczym ▪ potrafi przedstawić zmiany w strukturze zatrudnienia ludności ▪ potrafi podać metody
--	---	---	---

<p>główne kierunki migracji na świecie</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ zna wielkie kręgi kulturowe świata ▪ potrafi wymienić płaszczyzny procesów urbanizacyjnych ▪ zna przykłady aglomeracji monocentrycznych i policentrycznych ▪ zna najważniejsze wyróżniki metropolii ▪ potrafi określić skutki procesów urbanizacyjnych ▪ zna współczesne funkcje wsi ▪ potrafi wymienić cechy obszarów wiejskich 	<p>wykresu modelu rozwoju gospodarczego)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ potrafi wymienić korzyści płynące z telepracy ▪ potrafi wymienić podstawowe typy bezrobocia ▪ potrafi wyjaśnić przyczyny bezrobocia w postkomunistycznych państwach Europy Środkowej i Wschodniej ▪ zna kryteria podziału ruchów migracyjnych i potrafi podać przykłady różnych rodzajów migracji ▪ potrafi wymienić konsekwencje migracji dla obszarów emigracyjnych i imigracyjnych ▪ potrafi podać główne cechy kręgów kultury Zachodu, islamu, chińskiej ▪ potrafi opisać etapy urbanizacji ▪ zna przykłady megalopolis i potrafi wskazać je na mapie ▪ potrafi określić wskaźnik urbanizacji w państwach o różnym poziomie rozwoju 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ potrafi wyjaśnić, na czym polega amerykanizacja i ocenić multikulturalizm ▪ potrafi wyjaśnić poziom urbanizacji kontynentów ▪ potrafi wyjaśnić (na konkretnych przykładach) zjawisko deglomeracji miast ▪ potrafi scharakteryzować i ocenić nowe funkcje wsi ▪ potrafi ocenić wpływ rozwoju turystyki na obszarach wiejskich w państwach rozwijających się 	<p>ograniczenia zjawiska bezrobocia</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ potrafi ocenić skutki migracji przymusowych ▪ potrafi analizować kierunki, przyczyny i skutki współczesnych migracji ludności polskiej ▪ potrafi wyjaśnić wpływ kultury na rozwój gospodarczy ▪ potrafi porównać kulturę tradycyjną z miejską, ▪ potrafi ocenić skutki procesów urbanizacyjnych ▪ potrafi uzasadnić potrzebę rozwoju nowych funkcji wsi w krajach europejskich
---	--	--	---

	<p>gospodarczego</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozumie pojęcie metropolizacja, potrafi wymienić przykłady miast globalnych ▪ potrafi wyjaśnić problemy rozwoju wielkich miast w państwach wysoko rozwiniętych i rozwijających się ▪ potrafi opisać przemiany funkcji wiejskich w krajach rozwiniętych i rozwijających się 		
Gospodarka rolna i problemy żywienia ludności na świecie			
dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry
Uczeń:			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zna czynniki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze rozwoju rolnictwa na świecie ▪ zna różnice między rolnictwem towarowym i samozaopatrzeniowym ▪ zna typy rolnictwa intensywnego i ekstensywnego ▪ potrafi podać przykłady zbóż, roślin bulwiastych i korzennych, roślin 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ potrafi ocenić znaczenie czynników przyrodniczych i pozaprzyrodniczych na rozwój rolnictwa wybranego obszaru ▪ potrafi scharakteryzować cechy typów rolnictwa intensywnego i ekstensywnego ▪ zna uwarunkowania rozmieszczenia upraw na świecie ▪ potrafi opisać uwarunkowania 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ potrafi porównać czynniki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze w państwach o różnym poziomie rozwoju gospodarczego ▪ potrafi wskazać korzyści dla rozwoju rolnictwa wynikające z nakładów kapitału ▪ potrafi wyjaśnić przeznaczenie upraw ▪ zna tendencje zmian w 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ potrafi wyjaśnić dysproporcje w poziomie rozwoju rolnictwa na świecie ▪ potrafi podać prawidłowości w rozmieszczeniu rolnictwa intensywnego, ekstensywnego, samozaopatrzeniowego i towarowego ▪ potrafi wyjaśnić wpływ wielkości i typu własności

<p>cukrodajnych, oleistych, włóknistych i używek, umie wskazać na mapie główne rejony ich upraw</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ zna zwierzęta hodowlane (bydło, trzoda chlewna, owce), potrafi wskazać główne rejony ich hodowli ▪ potrafi wskazać obszary występowania głodu na świecie ▪ zna przyczyny głodu i niedożywienia ▪ potrafi wymienić funkcje lasów ▪ zna i rozumie pojęcie rybołówstwa ▪ potrafi wymienić przykłady odnawialnych i nieodnawialnych zasobów mórz i oceanów 	<p>rozwoju chowu zwierząt na świecie</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ zna różnice między głodem jawnym a utajonym ▪ potrafi wskazać najważniejsze sposoby oszczędzania i powiększania zasobów wody ▪ potrafi podać przyczyny nierównomiernego rozmieszczenia lasów na kuli ziemskiej ▪ potrafi wymienić konsekwencje racjonalnej i rabunkowej gospodarki leśnej ▪ potrafi wymienić cechy gospodarki morskiej ▪ potrafi wskazać działania na rzecz ochrony mórz i oceanów ▪ zna niebezpieczeństwa wynikające z nadmiernej eksploatacji mórz i oceanów ▪ potrafi wymienić przyrodnicze i pozaprzyrodnicze czynniki rozwoju rybołówstwa 	<p>pogłowi zwierząt hodowlanych na świecie</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ potrafi wymienić przyczyny występowania obszarów niedoborów i nadwyżek w produkcji żywności oraz wskazać te obszary ▪ zna skutki głodu jawnego, utajonego i niedożywienia ▪ potrafi podać przyczyny zróżnicowania zasobów wodnych na świecie ▪ zna i rozumie pojęcie lesistości, potrafi wskazać obszary o największej i najmniejszej lesistości na świecie oraz podać przyczyny tego zróżnicowania ▪ potrafi podać przyczyny zmniejszania się powierzchni lasów i skutki wylesiania ▪ potrafi ocenić znaczenie rybołówstwa, akwakultury i marikultury dla wyżywienia ludności ▪ potrafi wskazać obszary mórz, będące najzasobniejszymi łowiskami i scharakteryzować 	<p>gospodarstwa rolnego na rozwój rolnictwa</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ potrafi scharakteryzować wymagania roślin uprawnych ▪ zna i rozumie pojęcie monokultury upraw, potrafi wskazać obszary, na których jest ona stosowana ▪ potrafi scharakteryzować bariery rozwoju chowu zwierząt ▪ potrafi uzasadnić wzrost znaczenia hodowli bydła i owiec ▪ potrafi wyjaśnić, dlaczego mimo wzrostu produkcji żywności nie maleje zjawisko głodu ▪ zna normy dziennego spożycia kalorii i białka przez człowieka oraz potrafi scharakteryzować cechy wyżywienia obfitego, normalnego, niedostatecznego ▪ potrafi ocenić pomoc doraźną i długofalową podejmowaną przez państwa oraz organizacje międzynarodowe
---	--	---	--

		czynniki warunkujące ich powstanie	<p>w celu ograniczenia głodu</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ potrafi ocenić sposoby oszczędzania wody ▪ potrafi wyjaśnić, dlaczego wycinanie lasów równikowych stanowi zagrożenie dla całego świata ▪ zna i rozumie pojęcia: morze terytorialne, wody wewnętrzne, wyłączna strefa ekonomiczna ▪ potrafi wskazać rozmieszczenie najważniejszych złóż surowców mineralnych na dnie mórz i oceanów ▪ potrafi podać i ocenić działania na rzecz ochrony mórz i oceanów
Przemiany w przemyśle i usługach			
dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry
Uczeń:			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zna i rozumie terminy: energia pierwotna, energia wtórna, źródła nieodnawialne, odnawialne, czynniki lokalizacji przemysłu, okrąg przemysłowy, restrukturyzacja, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zna i rozumie terminy: bilans energetyczny, deglomeracja przemysłu, technopark, społeczeństwo informacyjne, rzeczywistość wirtualna, infrastruktura transportu, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ potrafi wyjaśnić wzrost udziału węgla w bilansie energetycznym po 2003 r. ▪ zna działania mające na celu zmniejszenie uzależnienia gospodarki od ropy naftowej 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ potrafi opisać skutki kryzysu energetycznego ▪ potrafi ocenić znaczenie ropy naftowej dla funkcjonowania gospodarki światowej ▪ potrafi podać przyczyny

<p>technopolie, turystyka, komunikacja</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ potrafi wymienić rodzaje energii wtórnej ▪ zna główne obszary występowania surowców energetycznych na świecie i potrafi wskazać je na mapie ▪ potrafi wskazać na mapie główne okręgi przemysłowe świata ▪ potrafi wymienić cechy społeczeństwa informacyjnego ▪ potrafi opisać wady i zalety internetu ▪ potrafi dokonać podziału transportu ▪ zna rodzaje turystyki 	<p>przemysł turystyczny, turysta</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ potrafi przedstawić zmiany udziału źródeł energii pierwotnej w bilansie energetycznym świata od lat 70. XX w. ▪ potrafi podać zastosowanie ropy naftowej, gazu ziemnego, węgla ▪ potrafi wymienić wady i zalety energetyki wodnej, ciepłej, jądrowej i niekonwencjonalnej ▪ potrafi wyjaśnić znaczenie energii elektrycznej w życiu i działalności człowieka ▪ potrafi scharakteryzować funkcje przemysłu ▪ zna główne branże przemysłu według Europejskiej Klasyfikacji Działalności ▪ potrafi scharakteryzować wybrane czynniki lokalizacji przemysłu ▪ potrafi wymienić i scharakteryzować typy okręgów przemysłowych ▪ potrafi podać cechy restrukturyzacji przemysłu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ potrafi wskazać głównych producentów surowców energetycznych ▪ potrafi zaprezentować wady i zalety wykorzystania nieodnawialnych źródeł energii ▪ potrafi podać czynniki decydujące o zróżnicowaniu natężenia i wielkości produkcji energii elektrycznej ▪ potrafi wskazać na mapie głównych producentów energii elektrycznej ▪ zna czynniki lokalizacji poszczególnych typów elektrowni ▪ zna udział największych producentów energii elektrycznej według różnych typów elektrowni ▪ potrafi podać czynniki lokalizacji wybranych gałęzi przemysłu ▪ zna czynniki lokalizacji przemysłu wysokich technologii ▪ potrafi wskazać bieguny, grona przemysłowe, parki 	<p>zwiększania się udziału elektrowni jądrowych i alternatywnych w produkcji energii elektrycznej</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ potrafi uzasadnić zależność między zapotrzebowaniem na energię elektryczną a rozwojem gospodarczym ▪ potrafi wskazać przykłady obszarów występowania elektrowni alternatywnych (niekonwencjonalnych) ▪ potrafi ocenić współczesne tendencje rozwoju przemysłu na świecie ▪ potrafi wyjaśnić, dlaczego w najbardziej zaawansowanych technologicznie państwach świata dostęp do niektórych branż wysokich technologii jest chroniony przez wyspecjalizowane agencje rządowe ▪ potrafi wyjaśnić wpływ rozwoju technologii cyfrowych na gospodarkę i życie codzienne ▪ zna i rozumie pojęcia:
---	--	---	--

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ potrafi wymienić te branże, które należą do przemysłu wysokich technologii (high-tech) ▪ potrafi wskazać na mapie rozmieszczenie najważniejszych technopolii na świecie ▪ potrafi wyjaśnić, na czym polega wykluczenie cyfrowe ▪ umie wskazać na mapie obszary o największym i najmniejszym udziale użytkowników internetu w ogólnej liczbie ludności, potrafi wyjaśnić zaobserwowane różnice ▪ potrafi wymienić przykłady aktywności społecznych i gospodarczych w sieci ▪ potrafi wskazać wady i zalety różnych rodzajów transportu ▪ potrafi scharakteryzować czynniki rozwoju turystyki ▪ potrafi wymienić państwa o największych wpływach z turystyki międzynarodowej ▪ potrafi wskazać na mapie 	<p>technologiczne i ocenić ich udział w gospodarce świata</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ potrafi porównać cechy fordyzmu i postfordyzmu ▪ potrafi wyjaśnić, dlaczego przemysł wysokich technologii koncentruje się przede wszystkim w państwach wysoko rozwiniętych ▪ potrafi wskazać państwa przodujące w rozwoju społeczno-gospodarczym opartym na wykorzystaniu technologii cyfrowych ▪ potrafi porównać rozwój komunikacji na poszczególnych kontynentach ▪ potrafi ocenić rolę transportu w handlu międzynarodowym ▪ potrafi dokonać analizy salda wpływów i wydatków z turystyki międzynarodowej w wybranych państwach świata ▪ zna i rozumie pojęcie monokultury turystycznej ▪ potrafi wyjaśnić, dlaczego kryzys światowy ma wpływ na kłopoty gospodarcze państw 	<p>offshoring i outsourcing</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ potrafi zaproponować lokalizację konkretnego zakładu przemysłowego na świecie ▪ potrafi uzasadnić tezę, iż wielkość zatrudnienia w usługach jest miarą rozwoju gospodarczego państwa ▪ potrafi wyjaśnić, dlaczego w państwach wysoko rozwiniętych transport samochodowy ma większe znaczenie niż kolejowy ▪ potrafi wyjaśnić zmiany w kierunkach przemieszczania się Polaków w celach turystycznych w ostatnim dziesięcioleciu
--	---	--	---

	<p>obszary atrakcyjne turystycznie</p> <ul style="list-style-type: none"> potrafi ocenić wpływ turystyki na rozwój gospodarczy krajów 	<p>monokultury turystycznej</p> <ul style="list-style-type: none"> potrafi dokonać oceny wpływu turystyki na środowisko geograficzne 	
Relacje człowiek – środowisko geograficzne			
dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry
Uczeń:			
<ul style="list-style-type: none"> zna i rozumie pojęcia: środowisko przyrodnicze, środowisko geograficzne, zasoby naturalne, efekt cieplarniany, dziura ozonowa, kwaśny opad, degradacja gleb potrafi określić wpływ człowieka i jego działalności na środowisko przyrodnicze zna działania na rzecz ochrony przyrody potrafi wskazać konsekwencje zanikania warstwy ozonowej, zwiększonego efektu cieplarnianego i zanieczyszczenia wód potrafi wymienić czynniki wpływające na zmniejszenie bioróżnorodności 	<ul style="list-style-type: none"> zna i rozumie pojęcia: park narodowy, park krajobrazowy, obszary chronionego krajobrazu potrafi wymienić przyczyny zakłócenia równowagi ekologicznej w państwach o różnym stopniu rozwoju gospodarczego zna działania podejmowane na rzecz ochrony przyrody i powiększania powierzchni obszarów chronionych potrafi wskazać na mapie Polski obszary Natura 2000 potrafi wskazać państwa o największym udziale obszarów chronionych na świecie potrafi wyjaśnić mechanizm powstawania dziury ozonowej, kwaśnych opadów oraz efektu 	<ul style="list-style-type: none"> zna i rozumie pojęcia: determinizm geograficzny, nihilizm geograficzny, posybilizm geograficzny, rozwój zrównoważony potrafi wyjaśnić zasady rozwoju zrównoważonego oraz podać działania na jego rzecz potrafi ocenić międzynarodową współpracę w dziedzinie ochrony środowiska zna działalność wybranych konwencji i konferencji dotyczących zagrożeń środowiska geograficznego potrafi wskazać największe parki narodowe na świecie potrafi wyjaśnić mechanizm zanikania Jeziora Aralskiego oraz powiększania się obszarów pustynnych 	<ul style="list-style-type: none"> zna i rozumie pojęcie ekorozwój potrafi ocenić kierunki określające relacje człowiek – środowisko geograficzne potrafi wskazać obszary klęsk ekologicznych na świecie potrafi prognozować zmiany w środowisku na skutek prowadzenia konkretnej działalności gospodarczej potrafi wskazać na mapie obszary zagrożone pustynnieniem potrafi proponować, jakie działania na rzecz zmniejszenia degradacji środowiska można podjąć w skali lokalnej i regionalnej potrafi wyjaśnić, dlaczego lokalne zmiany w atmosferze

	cieplarnianego <ul style="list-style-type: none"> ▪ zna źródła zanieczyszczeń wód powierzchniowych, podziemnych, mórz i oceanów ▪ potrafi wymienić przyczyny i skutki degradacji gleb 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zna zasady rolnictwa ekologicznego ▪ potrafi opisać konsekwencje funkcjonowania zapór i zbiorników wodnych na rzekach 	mają zasięg globalny
--	---	--	----------------------

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który:

- nie sprostą wymaganiom na ocenę dopuszczającą, co uniemożliwia dalsze zdobywanie wiedzy i kształtowanie umiejętności
- popełnia poważne błędy merytoryczne
- nie jest w stanie rozwiązać zadań o elementarnym stopniu trudności,

Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który:

- biegle posługuje się zdobytą wiedzą w rozwiązywaniu problemów, proponuje niekonwencjonalne, nietypowe rozwiązania
- samodzielnie i twórczo rozwija własne umiejętności i uzdolnienia
- przeprowadza wnikliwą analizę sytuacji, dostrzega prawidłowości i zależności
- wyszukuje i selekcjonuje informacje
- osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach przedmiotowych.

Kryteria wymagań na poszczególne oceny powinny być wpisane w przedmiotowe zasady oceniania i zgodne z wewnątrzszkolnymi zasadami oceniania.